

- Jakými způsoby profesní rozvoj stimuluje a podporuje inovace ve vyučování a učení?

Tyto otázky se také vztahují k jiným tématům včetně následujících:

- *Profese učitele (profesní charakteristika):*
 - pracovní spokojenost a motivace (sebedůvěra, profesní reflexe a analýza);
 - vnímaná profesní zdatnost učitelů (sebedůvěra, profesní reflexe a analýza).
- *Vyučování a učení (učitelské postupy):*
 - vedení školy (pedagogické vedení, podpora, zdroje);
 - školní klima (komunita učících se žáků, podpora efektivního vyučování a učení);
 - profesní postupy učitelů (spolupráce);
 - vyučovací postupy učitelů (profesní experimentování, hlavní výstupy).

Souvislosti nejen mezi nabízenými otázkami a dalšími tématy TALIS 2018, ale také systémové, školní a učitelské charakteristiky mají vysokou politickou relevanci. Jak bylo poznamenáno již dříve, vztahy mezi kvalitou výuky a výsledky žáků jsou ve výzkumné literatuře dobře zdokumentovány, přičemž zpětná vazba učitelům a jejich rozvoj hrají ústřední roli jako prostředky pro dosahování kvality učení.

2.7.2 Téma: Subjektivně vnímaná profesní zdatnost učitele

Úvod

V současnosti se v oblasti vzdělávání učitelů a efektivity vyučování klade stále větší důraz na důležitost přesvědčení učitelů (Klassen et al., 2011; Klassen & Tze, 2014; Tschannen-Moran & Woolfolk Hoy, 2001). Za touto zvýšenou pozorností může stát více důvodů. Zaprvé, výzkumníci v oblasti vzdělávání, tvůrci vzdělávací politiky i učitelé se shodnou na tom, že vnímaná profesní zdatnost učitelů je důležitým atributem učitelů, který silně souvisí s pedagogickými postupy a kvalitou vyučování učitelů (Holzberger, Philipp, & Kunter, 2013). Zadruhé, tyto vyučovací postupy následně korelují s výsledky žáků a jejich motivací, přičemž obojí je významné pro výstupy vzdělávání (Caprara et al., 2006; Muijs & Reynolds, 2002; Woolfolk Hoy & Davis, 2006). Zatřetí, učitelé vnímající svoji profesní zdatnost jako vysokou budou s menší pravděpodobností trpět vyhořením, což naznačuje důležitost tohoto konstruktů pro jejich spokojenost (Avanzi et al., 2013; Chesnut & Burley, 2015; Klusmann et al., 2008; Skaalvik & Skaalvik, 2010). V důsledku toho se pak profesní zdatnosti učitelů dostává větší pozornosti jak v národních, tak i mezinárodních evaluacích výsledků vzdělávání. Profesní zdatnost učitelů se jeví jako významný konstrukt s ohledem na vytváření prostředí podporujících efektivní vyučování a učení (OECD, 2009a).

Teoretická východiska

Bandura (1997) definoval na základě sociálně-kognitivních teorií přesvědčení o profesní zdatnosti jako individuální percepce vlastních schopností plánovat a realizovat specifické činnosti. Tyto percepce sestávají z osobních přesvědčení o tom, co *je* osoba *schopná* udělat, spíše než o tom, *co udělá* (Bong & Skaalvik, 2003). Tato přesvědčení proto ovlivňují cíle, činnosti a snahu dané osoby (Skaalvik & Skaalvik, 2007).

V kontextu vzdělávání výzkumy jasně prokazují významný pozitivní vztah mezi vnímanou profesní zdatností žáka a jeho školními výsledky a chováním (Honicke & Broadbent, 2016; Pajares & Schunk, 2001; Schunk, 1989). Jak upozornil Bandura (1997), tato přesvědčení nejsou jen percepce vnějších faktorů a překážek, které mohou usnadnit nebo ztížit vykonávání určitých